

UJ KELEK

ZSIDÓ • POLITIKAI • NAPILAP

Inauguration Day

Ma van a nagy nap Washingtonban, az új elnök beiktatásának napja. Egy sokat emlegetett férfi lép a világpolitikát jelentő pódiumról és új férfi kerül a helyébe, más testalkattal, más koponyával, más szemekkel és más arckifejezéssel, egész más vérmérséklettel és belső berendezéssel. Ez mindez a más, amit az új ember magával hoz, fontos és jelentőséges. Ha Wilson tulságos temperamentuma, dicsvágya, hirszerzője, apostoli póza hozzátartozott a múlt-hoz, a háború befejezéséhez és ehhez a már zűrzavaros jelenhez, Harding mérsékeltbb egyénisége, higgadsága, magaköré-tekintő szűkebb horizontja ugyancsak hozzátartozhat ahhoz az ábrázathoz, ahogy a világhelyzet máról holnapra és majd a késő holnaputánokon kirajzolódik. Sőt talán Harding inkább, mint Wilson. Ami nem az egyéniségek és temperamentumok különbözőségeben leli okát, hiszen kétségtelen, hogy Wilson elsősorban individualitásához képest Harding csak másodrangú számíthat, de ép Wilson fellépése és a háború következtében Amerika hatalmas szökéssel került élére a világpolitikának s még ha egy egészen szürke ember kerülne is az Egyesült Államok elnöki székebe, az Egyesült Államok politikája a legmarkánsabb maradna még évekre, sőt évtizedekre is a világpolitikai erők eredői között.

Ma, március negyedikén iktatják be a washingtoni kapitóliumra, a híres Fehér Házban az egykori neptantót, Hardingot, a hatalmas United States of America elnöki székebe. Amíg a néptantó szédítő pályáját, amely idáig vezetett, megfutoa, minden volt, amit vezető politikusoktól Amerikában a szölon előírásai megkövetelnek. Volt újságíró, nevostollu publicista, képviselő, baptistahívó, a szelid hitfelekezet harcos vezérémbere, szenátor, pártvezér. A szenátusban erős debatter, Wilsonellenes. Nem háborúellenes a háborúban ilyen politikus akkor kevés volt Amerikában. Nehány külön, mint a békebarát Ford, aki a milliomosok különcöködő természetével vetette rá magát a pacifizmusra, hogy aztán később ő legyen az első, aki híres automobilgyárait munició és fegyvergyárrá alakítsa át és ő kapja a legtöbb rendeléseket. Nem tartozik e cikk keretéhez, de jellemzésül az amerikai ígérhetőknek meg kell említenünk, hogy ugyanez a Ford ma első és legvéresebbszáj antiszemitéja Amerikának.

A Wilsonok és Fordok hazájának hamisítatlan fia Harding is. Bizonyos, hogy az ünnepeket, amely ma a washingtoni fórumon lefolyik, ő se teszi merevebbé, ünnepibb, spanyolabbá, egyetlen szóval kifejezve, európaivá. Harding is há marad Amerika nagy hagyományaihoz. Amerikában nincs ünnepélyesség, nincs ünnep, az ilyen Inauguration Day — beiktatás napja ugyanolyan egyszerű, fosztelen és közvetlen, mint bármilyen más nap, akárcsak valamely nagy népgyűlés. Amerikában nincsenek ünnepnapok, csak hétköznapok. Kis hétköznapok és nagy hétköznapok. Ahogy ez a nagy vállalkozások, trösztök, szédítő milliomos karrier hazájához, a lázas munka földjéhez illik. Ez a beiktatás is csak a hétköznapok szuperlatívusza, Harding ha van benne izlés és stílus és gyanítjuk, hogy van, ugyanugy frakkatlanul, szürke kétsoros zekében fog megjelenni a Fehér Ház erkélyén, mert ez is tradíció odaát, hogy a szabad ég alatt történjék meg a koronázatlan államfő koronázása és ugyanugy mondja el mindenkinek hallatára székfoglaló beszédét, mint annakidején Wilson elnök. S a hallgatóság visszafojtott izgalommal lesi a szavát, minthacsak egy népszónok lobogtatná mancsottját a tribünön, ugyanugy éljenez, tapsol, mutatja tetszését és ha kell, nemtetszését is.

Tízezer ember fér el a Kapitólium terén, vagy ötvenezer, nem fontos. Harding elnök ma nem ahhoz a tízezerhez, vagy ötvenezerhez beszél, de száz meg százmillióhoz, aki Amerikában, Európában, sőt Ázsiában lesve-les minden szavára. Hogy mit fog mondani, még nem tudjuk. Még ma világgárópitik a tenger alatt futó kábelek és a levegőben kerengő szikrahullámok. Egyelőre nem várunk sokat ettől az első beszédétől. Noha tévedni szeretnénk, bizonyosak vagyunk benne, hogy ez a programbeszéd nem nagy megváltás az új ígéret szomjuhozó világunk. Az eddigi tünetek jök is, rosszak is. Amerika nagy tartózkodása, visszavonulása a nyomoruságban sínylő Európára nézve szerencsétlenség. Bár hiszen Harding eddigi meggyilatkozásából arra is lehet következtetni, hogy nem hagyja cserben Európát.

Minden attól függ, hogyan tekintik ezt a csőd-bejutott kontinenst. Ha úgy, mint a gyáros, aki, hogy a tönkrement kereskedőt felsegítse, újra hitelez neki, mert más biztosíték híjján a kereskedő becsületességében bízok, akkor jó. A gyáros visszakapja régi követeléseit és az újak se mennek kárba. Jósoljunk a biztató tünetekből. Harding legbefolyásosabb barátja, Mac Cormick szenátor, aki nyolc tíz évvel ezelőtt az amerikai bécsi nagykövetség tagja volt, a másik barátja Knox szenátor a „németbarát”, aki a szenátusban ép Harding híveinek nagy többségével vitte keresztül, hogy Amerika különbékét kössön Németországgal. Ezek a biztató jelek és most várjuk meg: miket mond ma az új elnök a washingtoni Kapitóliumon, a Fehér Házban.

Edward Grey Anglia politikai tévedéseiről

Az írországi zavarok okai — Anglia nem viselhet háborút Amerikával — A francia szövetség ellen

London, márc. 2. Lord Edward Grey Anglia volt külügyminisztere egy politikai klub ülésén beszédet mondott, amelyben vázolta Anglia belpolitikájának súlyos hibáit. A koalíciós politika kárára van a brit birodalomnak. Vissza kell térni a pártpolitikához, mert

a koalíciós erőösszevonás az oka az irlandi felfordulásnak is,

amely sohase fajult volna el annyira, ha egy párt tartja kezében a hatalmat és a másik párt ellenében áll vele szemben.

A belpolitika ismeretése után az angol kormány külpolitikáját bírálta. Szükségesnek tartja, hogy Anglia ápolja a jóviszonyt Amerikával, mert e két állam barátsága biztosítja a világ békéjét. Mindaddig azonban, míg Írországnak meg nem változnak a viszonyok, Amerika és Anglia között nem állhat helyre a jóviszony. Nem elégséges, hogy ha azt mondjuk,

Anglia és Amerika között háború el sem képzelhető.

Sixtus pármái herceget kiutasították Rómából

Róma, márc. 2. Az olasz kormány elrendelte Sixtus Bourbon pármái hercegnek Olaszországból való kiutasítását. Az intézkedés oka ismeretlen. A herceg tudvalevőleg Zita ex királynőnek bátyja és a háború folyamán azáltal vált híressé, hogy Károly ex király levélben különbéké közvetítésére kérte őt fel. Sixtus herceg kiutasítása egy szomorú epizód folytán nagy izgalmat váltott ki Róma lakossága körében. A herceg tiszteletére ugyanis több repülő körülrepülte Rómát, miközben Barla nevű repülő lezuhant és meghalt. A lakosságon olyan elkeseredés vett erőt, hogy a herceg élete sem volt biztonságban. A lapok élehangja támadást intéztek ellene s követelték annak megállapítását, hogy ki adott a herceg részére beutazási engedélyt és ki engedte meg az ünnepi körrepülést. A herceg azonban megnevezte a veszedelmet, mert mikor az olasz rendőrség kézbesíteni akarta a kiutasító végzést, már csak hült helyét lelte. Állítólag Párisba utazott.

Benes Csehszlovákia és Magyarország tárgyalásairól

Prága, márc. 2. Benes csehszlovák külügyminiszter fogadta egy magyar lap munkatársát, aki előt kiténtette, hogy a legnagyobb szimpátiával készül a Magyarországgal folytatandó tárgyalásaira, előre is hangsúlyozandó-

Van egy szerződés, amelyről csak kevesen tudnak, amely a háborút lehetetlenné teszi, ha a szerződés határozatait tiszteletben tartják.

Edward Grey, amikor még külügyminiszter volt odahatott, hogy az angol-japán szövetségi szerződésbe, amelyet Amerika magárá nézve sérelmesnek, sőt veszélyesnek tartott, kiegészítő záradékként felvegyék, hogy Anglia nem kötelezi magát arra, hogy

Japánnak más államokkal szemben katonai segítséget adjon.

Japán ebbe a kikötésbe bele is egyezett.

Edward Grey ezután az antant szövetségi viszonyáról beszélt. Nem hiva többé a Franciaországgal való szövetségnek. Semminemű szövetségnek nem hiva, mert a szövetségek ideje lejárt. Az elmúlt világháború s az azt követő események azt bizonyítják, hogy a szövetségek nem biztosítják a békét, sőt fenyegetik azt.

nak tartja azonban, hogy ezek a tárgyalások nem érinthetik a békeszerződés rendelkezéseit. Csak gazdasági és kulturális természetű megállapodásról lehet szó: nemzeti kérdések egyáltalán szóba sem kerülhetnek. Csupán a békeszerződés határozmányának szigorú megtartása biztosíthatja az állandó békét. Ha a békeszerződést Magyarország lojálisan megtartja, úgy számíthat arra, hogy szomszédai gazdasági fejlődését előfoglalja mozdítani.

Oroszországot nem hívják meg Londonba

London, márc. 2. (Reuter.) Az angol alsóház ülésén Kennworthy képviselő megkérdezte a miniszterelnököt, meghívták-e Oroszországot a londoni értekezletre a közeli Kelet ügyeinek megbeszélésére. Lloyd George azt válaszolta, hogy az orosz kormányt már a múlt év nyarán meghívták a szövetségesek egy értekezletre, amelyen a világ békéjére vonatkozó és Oroszországot érdeklő valamennyi kérdést megbeszéltek volna. Az oroszok, akiknek hadserege akkor győzelmesen vonult előre Varsó felé, jónak látták a meghívás visszautasítását. Újabb meghívást pedig a szövetségesek nem küldtek.

Katonai egyezmény Kína és Oroszország között

London, márc. 2. A pekingi kormány védelmi jellegű katonai egyezményt kötött a moszkvai szovjetkormánnyal.

Alfred Mond palesztinai benyomásairól

„Levegő zsidója” — Az építési munkája

Jeruzsálem, febr. 28. Sir Alfred Mond munkáügyi miniszter, elutazása előtt a „Doar Hajom” egyik munkatársát benyomásairól a következő kijelentéseket tette előtte:

— Megvallom, ideérkezésem előtt nem hittem, hogy Palesztina rám ilyen kedves, kellemes és tartós benyomásokat fog tenni. Mondhatom, hogy az ország sokkal szebb, mint Európa sok, szépségéről híres vidéke. Palesztina sokban hasonlít Délspanyolország-hoz és sok része még ismertlen a turisták előtt. Az ország, fájdalom, közgazdasági tekintetben terra incognita. Egy angol mérnök nemrégiben közölte velem, hogy Palesztinában rézbányákra bukkant. A réz a Bibliában olyan fényként szerepel, amely Palesztinában található és mégis hiába keresték azt mindamai napig.

Mondnak a zsidó falvak kolónia névvel való megjelölése nem tetszik. Nem európai értelemben — úgymond — alapítunk kolóniákat, hanem visszatérünk otthonunkba. A kolóniák különben az angol miniszterre a legjobb benyomást tették, különösen azok, amelyek önállóan működnek. Kijelentette, hogy Peiach Tikva emlékezteti őt Anglia és Amerika gazdag falvaira. Végtelenül tetszett neki Rehoboth. És soha e kolóniák modernül vannak építve, megtaláljuk mégis benne a zsidó típust. A nép már kezd kialakulni tiszta bibliai fajtává. Lord Northcliffe ezt az új típust a „szabad levegő zsidója” címmel jelölte meg. Ezzel a zsidóval a világnak számolnia kell.

A cionista miniszter nagyon el volt ragadtatva a palesztinai ifjúságtól.

— Megcsodáltam ezt az ifjúságot, — mondta — amely az orosz gettóból szakadt ide, maga tarta a földet és gyönyörűen fejlődik a nyugalom és szabadság légkörében. Ami a munkát illeti, — mondotta Mond — nem akarok kritikát gyakorolni, de úgy találom, hogy a palesztinai kiadások kissé nagyok. A munka vezetése ezentúl nem vállalhat más irányelvet, mint a munka nagyvonalúságát, nem szabad felaprózni erejét. Kíváncsús, hogy a keleti gettóból beszámazott emberek kulturáékban a vezetést nyugati testvéreiknek engedjék át. Ez azért is szükséges, mert a nyugatiak az elmúlt évszázadban sokat az angolszászoktól tanultak, módszert, szervezést és tárgyilagosságot. Nem

elsőbbségi jogokért való küzdelemről lesz itt szó, hanem az erők kiegyenlítéséről. Mindkét résznek engednie kell, ha a kultúra és a közgazdaság karöltve akarják szolgálni Palesztina javát. Minden veszekedést mellőzni kell; elérkezett a tettek ideje. Palesztinát nemcsak a cionistáknak kell felépíteniük. A cionistáknak senkit sem szabad visszautasítaniuk és nem szabad senkinek sem régi ifjúsági bűneit szemére vetni. Igaz, hogy az első pionirok cionisták és valóságos hősök voltak, de az ő hősiességük még nem építi fel Palesztinát. Friss erők, friss vérkeringés, friss akarat és ambíció kellene Palesztina újjáépítéséhez és Palesztinában milliók számára van hely. Most, hogy Palesztinát látam, meggyőződtem, hogy az alam valósággyá vált.

Sir Alfred Mond szeretettel beszélt azután az új chalucokról.

— Itt látni az ember, — mondotta — hogy az idealizmus is komoly tényezője az újjáépítésnek. Orvosok, mérnökök, diákok a legsúlyosabb munkát végzik anélkül, hogy méltatlankodnának. Ez erős szellem és nagy akarat jele. Ezt az önfeláldozást azonban nem szabad könnyelműn elpocsékolni. Nem elégedhetünk meg azzal, hogy a chalucokat kőfejtésre, utak építésére, szántásra és hasonlókra használjuk fel. Adjunk nekik érdekesebb, gondolkodásukat és fantáziájukat is foglalkoztató munkát, neveljük őket arra, hogy minél előbb önálló parasztok lehessenek. Szükségesnek tartom, hogy az országban a magánkezdeményezés számára is jó talaj biztosítottassék. Ha a kormány egy rendezett közgazdasági élet számára meg fogja teremteni a feltételeket, akkor bizom benne, hogy ez gyorsan valóra válik.

A miniszter elmondotta, hogy erről a témáról hosszú megbeszéléseket folytatott a kormányzóval és Deedes tábornokkal. Mond különben azt hiszi, hogy egy elektromos állomás felállítására és a haitai kikötők kiépítésére meg fogják indítani ezt a közgazdasági folyamatot, amelynek alapján nagyszabású magánvállalkozások is prosperálni fognak majd. Az államkölesőre vonatkozó előkészületek ne tartanak sokáig, haladéktalanul ki kell írni a jegyzéseket, bár nem tartja tanácsosnak, hogy ez az ügy elhamarkodtassék. Türelmes és alapos munka sokkal előbb vezet célhoz, mint bármilyen elhamarkodott vállalkozás.

Mond az újságíró előtt kifejezte Palesztina népe iránt érzett halálját és azt a reményt, hogy a legközelebbi látogatása alkalmával már egy lendületesebb, kiépítettebb munka eredményeit fogja látni az országban.

Asszonyfejek

Írta: Giszkalay János (3)

A Faraó pedig ezt gondolta magában: Lefogom ütteni Pe-tef-ra fejét és leányát a szent Nilus krokodilusainak dobom. Mert fölötté nagy lehet Ra-mu-su hűsége, hogy a pusztai nőt elém hozta, holott magánál is tarthatta volna. És a pusztai nő ott állott a Faraó előtt fehér vászonruhájában és a sápadt király, magas lépcsős kerevetéről úgy nézte az asszonyt, tágranyilt szemekkel, félig felve, félig vágyva, mint a gyermek, valami soha nem látott aranyhátú bogarat, vagy mint a fáradt, beteg, ugrani nem tudó tigris az előtte álló büszke gimvadat. A Faraó mozdulatlanul ült szőnyeges kerevetén és kékszegélyes hosszú ruhája simán omlott el sovány testén.

— Pusztai asszony, — mondotta a Faraó — háláadó körmenetet rendelék a szent Ápisznak, hogy idehozott téged az én közölembe, mert istennek ajándéka vagy te nekem és életadó naptányér.

A nő állt és hallgatott.

— Pusztai asszony, — mondotta a Faraó, — olyan a te arcom, mint amikor frissen fejt bivalytejre piros rózsaszírom hullik és csak csókoló szájjal szabad fölészívni onnan.

A nő állt és hallgatott.

— Pusztai asszony, — mondotta a Faraó, — mint a fekete bárányok, olyanok a te hajad gondörülései, leszállanak a hegyről, hogy hőmezőben legeljenek.

A nő állt és hallgatott.

— Pusztai asszony, — mondotta a Faraó, — fehér bárányok a te fogaid, akik rubintvályukból isznak édes, piros bort.

A nő állt és hallgatott.

— Pusztai asszony, — mondotta a Faraó, — két fehér ikerbárányok a te két melleid, ime, hogy szomjúkban forrásnak csobogását hallják, ivásra reszketve, mégis friss erőben ülnek meg egymás mellett.

A nő állt és hallgatott.

— Pusztai asszony, — mondotta a Faraó és sápadt barna arcán kigyuladtak a lázrózsák, — én boldoggá teszem Egyiptomot a te kedvedért, én naggyá teszem Ra-mu-sut, mert idehozott téged nekem és hatalmas fejedelmet csinálók testvérbátyádból, a karavánvezérből, mert újjászülettem és jónak és nemesnek érzem magam a te szépséged árnyékában.

A nő állt és szeme szánakozva pihent a fáradt királyarcon.

— Igen, — mondotta a Faraó, — bátyádnak, a nagy beduinak máris küldtettem aranyat és ezüstöt és marhákat és rabszolgákat és aranyból való koronát teszek a fejére és ne legyen rajtam kívül nagyobb ur nála Egyiptom országában.

A nő csak állt és nagy fekete szemében büszke megvetés villant.

— Pusztai asszony, — mondotta a Faraó és leszállt a kerevetről és szája kieserepzett, — pusztai asszony, én le akarom csókolni édes bivalytejre a ráhullott rózsaszírmot, én édes vörös borra szomjúk rubintvályukból és forró homlokomat hűsíteni hajtanám két nyugovó ikerbárányok közé.

Hangja elcsuklott, szemében beteg vágyak lobogtak és két kezét már kinyújtotta a nő után. Ebben a pillanatban irtózatossá csapott le a karja, hogy úgy hullott le, mint fának ága villamosapásra és a Faraó fájdalma-

Lejárt a villamosművek Ganz-céggel kötött szerződése

Három pályázó — A villamosvasut terve

— Az Új Kelet tudósítójától. —

A városnak a kolozsvári villamosművek igazgatására a Ganz-céggel kötött szerződése március 1-én lejárt. A város árlejtést hirdetett a villamosművekre és értesülésünk szerint eddig három pályázat érkezett be. Az egyik a Ganz-cége, amely a szerződés meghosszabbítását kéri, a másik lettó bankcége, a Banca Romanească és a Banca Maromorosh, Blank et Cie-é. A pályázatok felett bizottság fog dönteni, amely, mint halljuk, jogászokból és városi tanácsosokból fog állani és a mérnöki hivatal, amelynek szakérteői véleménye pedig fontos volna, nem lesz képviselve benne. Szükségesnek tartanánk, hogy a pályázat elbírálása előtt hallgassák meg a szakembereket és ezek tárgyilagos véleménye alapján döntsenek. A villamosművek működése szorosan összefügg a város társadalmi és gazdasági életével és ezért nem szabad üzletre, spekulációra felhasználni.

Mihelyt a pályázat felett döntenek, megkezdődik a villamosművek reorganizációja és ezzel egyidejűleg a városi villamosvasut építése. A jelenlegi áramszolgáltatás közötti kocsihajtására nem elegendő. Az áramerősség fokozására három terv merült fel. Az első szerint a földgázt fogják a villamosvasut céljaira a városba vezetni, a második szerint fokozott vízerőt vesznek igénybe, a harmadik szerint a tor-dai cementgyár fölgázzal fejlesztett kész ára más kapcsolódik be a kolozsvári villamosgépekbe.

A pályázat eldöntése természetesen sokára fog megtörténni és így a villamosvasut is egyelőre csak terv. Addig amíg az új szerződést megkötik, továbbra is a Ganz-cég igazgatja a villamosműveket.

A pápa és a csehszlovák lelkesegyesület konfliktusa

Prága, márc. 3. A csehszlovák lelkesegyesület, amely annak idején a római kuria rendelete és a püspökségek felosztató dekrétuma ellenére szótöbbséggel a további fennállása mellett döntött, tegnap újabb nagygyűlést tartott, amelyen az előbbi határozatokat megváltoztatták. A gyűlés 100 szavazattal 83 ellen elhatározta, hogy feloszlik és a püspöki rendeletek értelmében alakul meg újból.

san fölajdult. Ugyanakkor vad lárma, szitkozódás, rohanó lábak dobogása hallatszott a palotában mindenfelől és Ra-mu-su rémület-től kidülledt szemmel bukkott be az ajtón.

— Mi ez! — kiáltott a Faraó és hangjában félelem és harag reszketett.

Ra-mu-su végig vágódott a király lába előtt.

— Örökké éjjen a Faraó, — hebegte és egész teste lözban rángatózott a rémülettől. — A pusztalokok megmászta a palota falait és őrségeket guzba kötötték és ez itt a vezérok. És Ra-mu-su irtózatlanul mutatott a mellette álló karavánvezérre.

A veszély és zűrzavar pillanatában a Faraó, talán először életében megtalálta királyi lélekjelenlétét. Csönyán összezuzott karját fájdalmasan cipelve, föl lépett a kerevethoz vezető lépcsőkre és végig nézett a csoporton. Ra mu su, a verhetetlen, még mindig ott hevert, elnyulva a padozaton, mellette a karavánvezér, gögösen összeszorított ajakkal és kezében egy csomós tölgyfapot. Ezzel csapott le a Faraóra, mikor karját az asszony felé nyújtotta. Az asszony pedig még most is úgy állt, szóltalanul és mozdulatlanul, de nagy fekete szeme hatalmas szerelemmel furdott belé a karavánvezér szemébe.

— Ki vagy és mit akarsz? — szólott Faraó a karavánvezérhez és királyi rövidség volt szavában.

A karavánvezér a nagyobb erő nyugodt jóságával felelt:

— Szabad kanaáni sejk, a Khaleus Ábrahám vagyok és feleségemet akarom.

Faraó értelmetlenül nézett rá.

— A feleségedet?

B...
választá...
ánt jele...
lamenti...
az ellen...
ellenzék...
dicsősze...
parlame...
a sokat...
F...
A...
a politi...
A...
való eg...
mának...
párti é...
játék...
bénítsa...
a korm...
való eg...
A...
nak a...
ha az...
létjogo...
nek se...
ujabb...
desre...
csak a...
F...
Bizony...
alló...
minisz...
semmi...
taláni...
mandát...
A...
ság eg...
zólása...
mandát...
marára...
vajjon...
méltó...
helyetf...
tudvale...
ezenkiv...
Banca...
Stere...
kifogás...
jalkozn...
—
égem...
eléd ho...
vegyem...
asszony...
mellére...
A...
zatos h...
tant föl...
—
ez az er...
Mivelho...
A...
sem ha...
ő. Egy...
és feles...
volna...
nak mo...
vak az...
ets zik...
teg gyé...
—
félisz-e...
gomat?...
A...
—
dat, ka...
féljek?...
nak a...
tőled...
s...
—
lommel...
leültet...
keserü...
nyod sz...
rződés...

Bratianuval vagy Maniuval

A kormány ingadozó párttaktikája — Hazabocsátják az osztrák-magyar hadseregben szolgált önkénteseket

— Az Új Kelet tudósítójától —

Bukarest, márc. 2. A diesőszenzmártoni választás, amelyen a kormányparti Prie Oktáviant jelentették ki képviselőnek, már éles parlamenti összetűzéseknek volt okozója, mert az ellenzék azt bizonyította, hogy valójában az ellenzéki Bianu kapta a többséget s így őt kell diesőszenzmártoni képviselőnek tekinteni. A parlamenti vizsgálóbizottság most foglalkozott a sokatvitatott választási eredménnyel s

Prie mandátumát hat szavazattal öt ellen igazolta

A „Dacia” hosszabb cikkben foglalkozik a politikai helyzettel. Többek között ezt írja:

A kormánypart tüntetése az ellenzékkel való együttműködés mellett. Bratianu mandátumának a megsemmisítése, az ezt követő néppárti értekezlet nézetünk szerint csak politikai játék, amelynek csupán az a célja, hogy megbénítsa az ellenzék parlamenti akcióját és hogy a kormánypart haladékokat kapjon más párttal való egyezkedésre.

Averescu erdélyi hívei hallani sem akarnak a Maniuval való együttműködésről, mert ha az bekövetkeznék, elveszítenék politikai létjogosultságukat. Argetoianu belügyminiszternek sem kell az együttműködés. Averescu legújabb kijelentései, amelyeket az együttműködésre vonatkozólag tett, nem őszinték, vagy csak annyiban őszinték,

hogy valójában a liberális párttal való együttműködésre gondol

Bizonysága ennek, hogy a kormányhoz közelálló Renastera Romana közlése szerint a miniszterelnök ellene van a mandátum megsemmisítésnek és valószínűleg meg is fogja találni a módot a nagy zajjal megrendezett mandátum megsemmisítés érvénytelenítésére.

A legelőkeltebben pertraktált politikai újság egyébként Stere mandátumának az igazolása. A kamara igazoló bizottsága Stere mandátumát formaczerüleg igazolta és a kamarára bizza annak a kérdésnek eldöntését, vajjon Stere németbarát viselkedése miatt méltó-e arra, hogy a román parlamentben helyet foglaljon. A német megszállás alatt tudvalevőleg Stere volt a „Lumina” igazgatója, ezenkívül a germán leibankjegyeket kibocsátó Banca Generalánál is vezető állást töltött be. Stere az igazolóbizottság előtt kijelentette, hogy kifogásolt tényeiről a parlament előtt fog nyilatkozni.

— Aminthogy ez a nő itten az én feleségem, akit tisztjeid elraboltak tőlem, hogy eléd hozzák. Most imé eljöttem, hogy visszavegyem. — És odalépett az asszonyhoz és az asszony szerelmes bugással simult az embere mellére.

A Fáraó szeme villámokat szórt és irtózatot haraggal dobantott. Ra-mu-su úgy pattant föl, mint akit vipera mart meg.

— Örökké éljen a Fáraó! Nem igaz, amit ez az ember mond, vagy pedig reggel hazudott. Mivelhogy reggel azt állította, hogy a huga e nő.

Abrahám elmosolyodott.

— Most is igazat mondtam és reggel sem hazudtam. Aminthogy valóban is a hugom ő. Egy anyától, de nem egy apától valók vagyunk és feleségemmé vettem. De ha nem így lett volna, akkor is kénytelen lettem volna hugomnak mondani, mert láttam én mi a sorsa azoknak az idegeneknek, akiknek a felesége megetszik a te szolgálódnak. Egy későfés és öztegygyé lesz a férjes nő.

— Szolga! — kiáltott a Fáraó, — nem felsz-e jelenlétemben megrágalmazni országomat?

Abrahám nyugodt mosollyal felelt.

— Embereim megszállva tarják palotát, katonáid guzsba kötözve bevernek — és féljek? És ha nem is így volna, Hamurabbinak a Sineár királyának megverője féljen te-tőled, szegény Fáraó?

— Igaz, mondotta a Fáraó gögös nyugalommal, — én vagyok a te hatalmadban. De mielőtt leütnéd a fejem és elvinnéd koronámat, keserűvé akartam tenni győzelmedet. Az asszonyod szép, mint a sugárzó hajnal biboros tüköröződése a szent Nilus vizén, hogy látása má-

A kamara ülésén több érdektelen felszólalás után Voicu Nicescu kéri, hogy az erdélyi tisztek előléptetésénél ne érvényesüljön protekció, kéri továbbá, azoknak az egyéves önkénteseknek az elbocsátását, akik már az osztrák-magyar hadseregben is szolgáltak. Rascanu hadügyminiszter kijelenti, hogy

ezeket a önkénteseket még husvét előtt hazabocsátják.

Cristescu kommunista a háboruban elesett vasutasok özvegyeinek nyomorúságos helyzetéről beszél; felpanaszolja, hogy állami lakásokból kilakoltatták őket. Valeanu képviselő rámutat arra, hogy egy román pénzesopornak a vagonok és a lokomotivok javítására adott ajánlata helyett külföldi ajánlatot fogadtak el. Dobrescu kezdett beszélni, de csak az első mondatokig jutott, amikor

belépett az ülés terembe Sapiaha hereg,

lengyel külügyminiszter. A Ház felállással és viharos ovációval üdvözölte a vendéget. A kamara nevében Zamfirescu elnök köszöntötte a lengyel külügyminisztert, majd Jorga a föderáció, Marcescu a liberálisok és végül Averescu miniszterelnök a kormány nevében üdvözölte. Sapiaha hereg rövid beszédben válaszolt. Meghatva mondott köszönetet a fogadtatásért, majd rámutatott arra, hogy Románia és Lengyelország érdekei mennyire szétválaszthatatlanul egyek. Az ünneplés után az ülést berekesztették.

Március huszadikán szavaznak Felsősziléziában

Breslau, márc. 2. A felsziléziai népszavazást, amely eredetileg február huszonhármadikára volt kitűzve, március huszadikára halasztották el. Ezen a napon kell leszavazniok az összes szavazásra jogosultaknak. Lengyelország és Felsőszilézia között a határt március elsőjével utasok rézére elzárták.

Panama és Costarica háboruja

Polaha, márc. 2. A panamai Lloyd-ügynökség jelenti, hogy Costarica köztársaság csapatai megszállották a Panama-köztársasághoz tartozó határterületeket. Panamában elrendelték az általános sorozást. A Panamacsatornán való hajózást a két miniatűr köztársaság háboruja nem fenyegeti.

morba ejti az istenek lelkét. De nem érdemelte meg a nagy fáradságot. Ime, egy nap óta van nálam és egyetlen jajszó nem hagyta el szépséges száját, egyetlen könyvet nem ejtett nagy fekete szeme az utánnad való bánkódásban. Itt állott mozdulatlanul és szótlánul, valameddig beszéltem hozzá.

Abrahám összeráncolta szemöldekét és olyan volt az, mint amikor két fekete kigyó dühödten tör egymásra.

— Tévedsz király. Én nem üttem le a fejed és a koronádat se kívánom én. Az asszonyomért jöttem én csak és békével megyek. De ha azt hiszed, hogy megkeserítettél, ám feleljen neked ő maga.

És Abrahám mosolyogva nézett feleségére, Szárára. Az asszony pedig jóságos akarattal lépett közelebb a menyeezés kerevéhez.

— Óh király, — mondotta és hangjában tiszta patakok zenéje csengett, óh király, nem ismered te a Khaldeai Abrahám családját. Ha csak rabnője, asszonyeseléde volnék én az uramnak, bizony, hogy megsirattam volna őt, valamiképpen a rabszolgák megsiratták az ő jó uroknak elvesztét. De élettársa vagyok én az én férjemnek, örömben és bajban, és egy lélek vagyunk mi két testben. Hogy szolgálid elszakított: k tőle, biztos volt az én hitem, hogy utánam jön, hogy értem jön, hogy kiszabadít, aminthogy én is érte mentem volna minden halálba is. Azért is állottam csak szótlánul előtted valameddig beszélteél és bizony, hogy nem sirtam, mert megalázása lett volna a köny az én hitemnek és az én uramnak.

A Fáraó szomjas szemmel nézte az asszony beszédét száját és lelke megsajgott. Aztán leszállt az emelvényről és odalépett a

Amerikai zsidók az ukrán menekültekért

Utlevelet kapnak — Az aggok és gyermekek eltartását a zsidóság vállalja

— Az Új Kelet tudósítójától —

A Petljura bandái elől Ukrainából Beszarábiába menekült zsidók a legszánalmasabb helyzetben vannak. A román kormány velük szemben tanusított minden jóakarata a szerencsétlen embereken télviz idején nem tud sokat segíteni. Eleinte Románia a menekülők számára tizenöt napos tartózkodási engedélyeket adott ki, de ez csak növelte a kétségbeesést, miután tizenöt nap oly csekély idő, hogy azalatt nem lehet a mai közlekedési viszonyok mellett más országbeli rokonokat vagy barátokat értesíteni, hogy ügyükben eljárjanak.

Az amerikai zsidók mozdultak meg először az országukból kiűzött testvéreik érdekében. A newyorki „Der Tog” című újság, amely értesült a tömegszerencsétlenségről, haladéktalanul utasította washingtoni képviselőjét, Alfred Kleint, hogy járjon el egyrészt a külügyi hivatalban, másrészt azoknál a befolyásos amerikai zsidóknál, akiknek szava sok tekintetben garanciát jelent és akiknek a legnagyobb bizalmat előlegezi az amerikai kormány. Az újságíró azonnal értesítette a Joint vezetőségét, majd Mr. Louis Marsallt mozgósította a Beszarábiában és a Lemberg körül tanyázó huszezer menekült zsidó érdekében.

Közben Félix Warburg, a Joint elnöke is tudomást szerzett a lap akciójától és nyomban eljárt a külügyi hivatalnál. Ott azonnal elintézhette azt, hogy mindazok az Oroszországból menekült zsidó nemzetiségűek, akiknek Amerikában közeli hozzátartozójuk él, ideiglenes amerikai utlevelet kaphassanak. Erre azután órák alatt beszerezhetik azoknak az államoknak láttaozását, amelyeken át utjuk Amerika felé vezet. A Bukarestben és Varsóban székelő amerikai követek ugyanis azért tagadták meg az ukrán és orosz utlevél láttaozását, mert Amerika ezideig még nem tart fenn ez állammokkal diplomáciai összeköttetést.

Mr. Morris Rottenberg, az amerikai zsidó kongresszus elnöke most abban fáradozik, hogy hasonló ideiglenes utleveleket kapjanak azok is, akiknek nincsen hozzátartozójuk Amerikában, de akik igazolni tudják foglalkozásukat és ennek révén azt, hogy nem esnek a köztétékonytség terhére. Az aggok és gyermekek beengedését is szorgalmazza, ezeknek eltartását — ugymond beadványában — a zsidóság vállalja.

nő mellé. Szomorú mosollyal meghajolt előtte és megcsókolta a ruháját. Majd meg Abrahámhoz fordult.

— Mondottad sejk, hogy csak asszonyodért jöttél és békével akarsz távozni. Szeretnélek megajándékozni, — de mit adhatnék neked, szegény király én, — neked, akinek ilyen kincs van birtokában. Ha koronámmal vásárolhatnám meg óh Kaldeus Abrahám, a te asszonyodat, akkor is százszoros értéket nyernék. Am erédj békével. De asszonyodat meg akarom ajándékozni, hogy gondoljon néha rám is, Egyiptom királyára.

És Fáraó magához intette Ra-mu-sut, aki még mindig ottan állt és tétován nézte a történést. Valamit sugott faléje és a palotaparancsnok elsietett. Nehány pillanat múlva már vissza is jött, és kezén egy fiatal leányt vezetett. Királyi ruha volt rajta, de arcán látszott, hogy álmából ébresztették föl — és tágranyilt csodálkozó szemmel nézte a jelenlévőket. A Fáraó kézenfogta a fiatal leányt és odavezette Szárah elé.

— Urnó, — mondotta a Fáraó, — Khaldeus Abrahám csodaszép asszonya: ez a leány itten, az én leányom, egyiptomi hercegnő. Fogadd őt kegyedbe, mivelhogy neked adom én őt leányeseléddül, valaminthogy egy is illik, hogy királyok leányai és hercegnők legyenek a te eselédeid. És tisztelj meg engem azzal, hogy magadhoz fogadod őtet.

Az asszony, előmlő nagy jóssággal lépett a leánykához, megsimogatta aranyabronesos fejét és anyás szeretettel kérdezte:

— Hogy hívnak kicsiny lányom?

— Hágárnak hívnak urnó, — felelt a leány reszkető hangon. (Vége.)

A londoni konferencia a német javaslatok ellen

Lloyd George megfenyegeti Németországot - Németország az antant gondnoksága alá kerül - Törökország javára enyhítik a sévresi szerződést

London, márc. 2. A német kártérítési tárgyalások megkezdése előtt Lloyd George angol miniszterelnök magához kérte az újságírókat, akiknek a szövetségesek programjáról nyilatkoztak. Az angol miniszterelnök többek között a következő kijelentést tette:

— Minden eshetőségre készen állunk. Mi elszántan végig akarjuk vinni programunkat, amelynek végső célja csak az lehet, hogy helyreállítsuk a világ gazdasági egységét és békéjét. A tárgyalásokra nyomott hangulatban megyünk, mert gazdasági életünk kétségtelenül erős krízisen megy át és amikor a világ dolgával kell foglalkoznunk, nem feledkezhetünk meg egy pillanatra sem a magunk bajáról.

Országunk életét erősen nyomja a nagy munkanélküliség és az óriási adóteher.

Németország nyomorúságát hangoztatja és gazdaságát szegénysége rongyába akarja burkolni. Ha Németország nem hagy fel panaszával, mi szankcióját el fogjuk fojtani.

A londoni konferencia mai ülésén Simons német külügyminiszter hosszú beszédében vázolta Németország gazdasági helyzetét és kijelentette, hogy Németország csak a legnagyobb erőfeszítés mellett tudja a felajánlott ötvenmilliárdnyi aranyárakat fizetni. Lloyd George angol miniszterelnök válaszul Simons külügyminiszter beszédére. A szövetségeseknek — mondotta Lloyd George — ragaszkodniuk kell feltételeikhez. Kérte a német delegációt, hogy fogadja el változatlanul az antantkormányok kiadását. A sajtó Lloyd George beszédét nyomán arra a megállapításra jutott, hogy

a konferencia nem fogadja el a német ellenjavaslatokat,

hanem ragaszkodni fog eredeti feltételeihez.

A francia lapok még mindig agresszív hangon írják Németország ellen. Az „Avenir” többek között a következőket írja:

Semmi szentimentalizmus. Foch marsall és Wilson tábornok nem aranyárakról és nem papírfrankokról tárgyalnak. Ők ott állanak a megszállott rajnai hídfő mellett. Nagyon meglepő volna, ha Simons német külügyminiszter burkolt számadatait és siránkozásait ellenére is negyvennyolc óra belül fel nem adná a meddő és haszontalan harcot. A francia hadsereg lesz az, amelyik egyszerűen véget fog vetni a végeláthatatlan tárgyalásoknak. A „Corriere della Sera” párisi tudósítójának értesülése szerint az angol és a belga kormány hozzájárult ahhoz a francia javaslatához, hogy Németországot július elsejétől összes adósságainak megfizetéséig a szövetségesek gondnoksága alá helyezték.

Az angol szakszervezeti kongresszus parlamenti bizottsága és a munkáspárt végrehajtóbizottsága közös kiáltványt tett közzé a német jóvátétel és az angol külpolitika kérdéséről. A munkásság képviselői kijelentik, hogy meggyőződésük szerint

Németország a kívánt hadikárpótlást nem fizetheti meg.

Az angol és a külföldi munkásoknak egyaránt érdekük, hogy a jóvátételi összegeket újból állapítsák meg, ésszerűbben, mint Párisban. A kiáltvány szerint a munkanélküliség legfőbb oka a legyőzött országok gazdasági és pénzügyi elnyomása, ami megakadályozza az összeomlott országok gazdasági megújulását és vásárlóképességük helyreállítását. Ha Németország fizetni akarja a rárótt óriási hadikárpótlást, csökkenni fog a német nép vásárlóképessége. Németország negyvenkét éven át csakis a legszükségesebb cikkeket fogja a külföldről bevinni. Ennek természetes folyamánya a munkanélküliség.

Anglia ma nyomorban van

és e nyomor okairól eleget mond, aki rámutat arra, hogy a Németországgal és Ausztriával való kereskedelem szünetel. A munkásság nemcsak a jóvátételi összeg új megállapítását követeli, hanem követeli, hogy az antant változása meg egész magatartását Közép Európával és Oroszországgal szemben.

A német ellenjavaslatokkal foglalkoznak a német lapok is. A centripárti „Germania” írja, hogy a német ellenjavaslatok minden esetben alkalmasak lesznek arra, hogy az ellen-

fél bizalmatlanságát eloszlassák. A kormány ezzel a javaslattal is bebizonyította, hogy őszintén akarja teljesíteni kötelességét. A lehetőségek határain belül mindent elkövet Németország, hogy

végrehajtsa a versaillesi szerződés minden pontját.

De be kell látnia az antantnak, hogy a német nép teljesítőképességének végső határáig ment el.

A német delegációval folytatott tárgyalások mellett továbbra is napirenden tartják a keleti kérdést. Politikai körökben biztosra veszik, hogy az angol kormány mégiscsak hozzá fog járulni a sévresi béke revíziójához, ami egyet jelent azzal, hogy a szerződésen

Törökország javára bizonyos enyhítéseket fognak eszközölni.

A görög delegáció a görög kormány elé terjesztette a londoni konferenciának Szmirnára vonatkozó határozatait, amelyet a nemzetgyűlés fog megvizsgálni. A vitás területeken történő népszavazásra vonatkozólag a görög delegáció már utasítást is kapott Athénből. Az utasítás szerint a görög delegáció nem járulhat hozzá nemzetközi bizottság kiküldetéséhez. Ezt a delegáció vezetője közölte is Lloyd George angol miniszterelnökkel. Lloyd George röviden válaszolt. Ha Görögország ragaszkodik elhatározásához, még igen hosszú háborúra van kilátása.

A kereskedelmi és iparkamara közgyűlése

— Az Uj Kelet tudósítójától. —

Tegnap délután négy órakor volt a Kereskedelmi és Iparkamara első közgyűlése a Mátyás-téri volt iparosgyűlés helyiségében.

Hevesi József elnök megnyitja az ülést és jelentést tesz a kamara székházának elvételéről és új helyiségbe való költözéséről. Megemlíti, hogy a kamara csak az erőszaknak engedett. A közgyűlés tudomására hozza, hogy néhány órával ezelőtt megjelent nála Joanescu ezredes Bukarestből és a katonai parancsnokság megbízásából tárgyalni akart vele a székház megvétele tárgyában, amire ő kijelentette, hogy a székház nem eladó, sőt bárbe sem adják ki, csupán kényszerigényt fognak bejelenteni a székháznak a katonaság által való elfoglalásáért. Különben is nemsokára küldötség megy le Bukarestbe, amely a palota visszaadását, a költözködési költségek megtérítését és kártérítés fizetését fogja kérni.

Hirsch Ödön javasolja, hogy intézzenek felterjesztést az ipari és kereskedelemügyi miniszterhez a székház visszaadásáért, egyben jóváhagyás végett csatolják a visszaköltözésig való időre járó kártérítési javaslatot.

Mazucchi Gáspár kereskedelem-fejlesztési főfelügyelő kijelenti, hogy értekezése szerint a kamara áprilisban, legkésőbb májusban vissza fogja kapni székházát. A közgyűlés az átmeneti időre Hirsch Ödön javaslatát fogadja el.

Dr. Kiss Béla titkár előterjeszti az 1921. évi költségvetést.

Tatai G. J. titkár a tőzsdéről terjesztett be előadói javaslatot. Tudomására hozza a közgyűlésnek, hogy Marosvásárhely, Nagyszeben és Brassó hozzájárult ahhoz, hogy Kolozsváron áru- és értéktőzsdét állítsanak fel.

Dr. Bereczky titkár az árdragítási törvény ellen olvas fel javaslatot, amelyben megállapítja, hogy a drágaságot nem spekuláció, hanem kereskedelmi és közlekedési nehézségek idézik elő és tartják fenn.

A tőzsde és az árdragítás elleni javaslat felett hosszabb vita indult meg, mely a késő órákban még folyik.

A román-cesh gazdasági egyezmény

Páris, márc. 2. A cseh-román egyezményt megkötötték. Az egyezmény kizárólag gazdasági jellegű. Az áruforgalom szabályozásán kívül foglalkozik a szállítási és fizetési módokkal, a két ország állampolgárainak elbánásával és a határátlépés kérdésével. A szerződést Románia részéről Hiotu, cseh részről pedig Hotowetz kereskedelmi miniszter írta alá.

PISZUS

↳ *Ének a pocakról.* Bécsben letartóztattak egy postatakarékpénztári főfelügyelőt. Egy milliót sikkasztott. Amikor megkérdezték tőle, miért tette, így felelt: „Mert vissza akarom szerezni a pocakomat”. Vissza is szerezte. Ötven év alatt minden sikkasztott fillért elélt és újra felvitte hatvannyolc kilóról száznyolcra. A bécsi sajtó heves vitát folytat: joga volt-e a főfelügyelőnek a pocakjához, vagy sem. A rezultatum: joga volt. A pocak az övé volt, minden valamirevaló pocakjog szerint is az ő elidegeníthetetlen sajátja. Jött az állam a háborúval és elvette tőle. Ő úgy segített magán, ahogy tudott: visszavette az államtól a pocakját. A módszer egy: amit az állam jogellenes módon elvett a főfelügyelőtől, azt a főfelügyelő ugyancsak jogellenes módon vette vissza az államtól. Igaz, hogy ő annak idején jóval olcsóbban szerezte be a pocakját, de mindenki tudja, hogy a háború előtt egy-egy ilyen pocak előállításai költségei is elenyészőek voltak a maiakhoz képest. És azóta a korona pocakja is meglehetősen lepadt, úgyhogy a pocaktalan koronának csak annyi a tekintélye, mint amennyi a pocaktalan főfelügyelőnek. A pocak tehát csak oda került vissza, ahol volt és ahova való: jogos tulajdonosunk erre a célra külön fenntartott helyére. Ezzel persze meg is volna oldva a pocak probléma, de most itt az újabb jogsértés, jön az állam és megfosztja a pocak tulajdonost, nem az állástól, ez a legkisebb sérelem volna, de a pocakjától. A bécsi rabkoszt, ha nem jobb, mint a polgári és az a gyanunk, hogy nem jobb, egyetlen esztendő alatt megesheti azt a kis negyvenkilős pocakot. Mi a tanulság? Nem érdemes szerezni: a nyers erőszak már a pocakot se tiszteli.

*

(—) *Két revolvert találtak egy asszonynál.* A rendőrségen, mikor megmotozták, fedezték fel nála, mind a kettő hat golyóra töltve, tizenkét emberhalál két rövidke csőben és a halálnak tucatját kínáló acélcsőket finoman ezett női kéz szorongatta. Ugy hat ez így együtt, mint valami fantasztikus detektívregénynek a gyöngye idegekre spekuláló rémjelenete. Mit csinált ez az elszánt nő, mártír vagy gonosztevő, szánja-e a bűnét, vagy az igazság dacoló büszkségével néz szembe vádlóival, hogyan került ideig, lehet-e megmenteni, vagy sorsára kell hagyni? Csak nagyon nagy dolog lehet az, ami az emberi életet göresös fájdalommal világrahozó asszonnyal arra készítheti, hogy emberi életet akarjon kimulni látni maga előtt göresös vonaglósközben. De józan regényíró nem feszíti végsőkig az idegek hurját. Fedjük fel a nagy titkot: ez a nő, a két revolverrel, a berlini rendőrség fogta el a színházban, ahol azért jelent meg, hogy együtt ordítson, kiabáljon, sőt, ha kell öljön is együtt azokkal, akik azt vallják, hogy Schmitzler „Reigen” című darabjának előadása sérti a jó erkölcsöket.

*

Budapest és Magyarország gazdasági életét komoly veszedelem fenyegeti. Nem a nyomdászsztrájk, amelynek inkább az a kedvező hatása van, hogy a kurzuslapok kútmérgét a fáradhatatlan mérgekeverők nem tudják a másfelvő óta bódított tömeg között szétadagolni, nem is a munkásságnak immár minden csoportjára kiterjedő bérmozgalom, amelyet az éheztetés és a nyomor előbb-utóbb a nyomdászok utjára fog szorítani, mindennél sokkal, de sokkal nagyobb csapás első szele érte a kurzus gazdasági reorganizációs munkáját. Mint a Magyar Távirati Iroda jelenti, a devizaügynökök sztrájkba léptek, mert a bankok az utóállamok részére történő devizakötések után félezrelék helyett negyvezreléket, frank és márkakötés után pedig egyezrelék helyett félezreléket akarnak jutalékkul fizetni. A valutások sztrájkanyagával megindultak a tárgyalások, de megegyezésre még nincs kilátás. Iszonyu perspektíva! — ha elgondolja az ember, hová vezethet ennek a sztrájknak további kiélesedése. A valutaspekuláns kurzuspolitikusok szorult helyzetükben kénytelenek lesznek a legenergikusabb eszközöket igénybevenni a sztrájk elfojtására. Azóta már bizonyosan keresztényszociális sztrájktrósket verbuválnak a destruktív valutaügynökök elhagyott munkahelyére s ha ez nem tőri le a Moszkvából rendezett bolsevik aknamunkát, jön a börtön, esetleg a vérfürdő. És mindenki igazat fog adni a jogrend védőinek, mert csakugyan nem lehet tünni, hogy a konszolidációs törekvés legfontosabb tényezőjét, a valutabilis zavartalan menetét bűnös kezek megzavarják.

A Zs. N. A. kizárólagos feladata földet vásárolni Palesztinában mezőgazdasági célokra. A vásárolt föld a zsidó közösség tulajdonát képezi s el nem idegeníthető

Egy elajta 25 L, 100 fa egy kert, 1000 fa egy liget, egy dunam 125 Lei, Nachla 12.500 Lei. Jahrezeit-alapítvány 1250 L. Aranykönyvi bevezetés 400 L.

Az Erdély, Banát, Máramaros és Körösvidék területéről befolyó összegek felvételére egyedül a Kolozsvári (Szentlélek-u. 1.) székhelű Erdélyrészi Hivatal jogosított, mely minden az Uj Kelet-ben kimutatott összegért közvetlenül az Alap központi irodájának (Haag, Heulstr. 5.) tartozik telelésséggel

A Zsidó Nemzeti Alap Erdélyrészi Hivatalának kimutatása

Hivatalos közlemények. Jelen kimutatásunkból kezdve a fennelt egységek lépnek életbe. Azokat az adományokat, melyek még adar hó 20-a előtt a N. A. céljaira az egyes csoportoknál vagy N. A. birtokosoknál ténylegesen be lettek fizetve, de központi irodánkba még át nem utaltattak, csupán vüadar hó 5-ig beszámolólag fogadjuk el. Kertek, nachlák, stb. befejezéséig.

5681. év. Adar hó 15 től, 21-éig (1921. febr. 23 től márc. 1-ig) a következő adományok folytak be:

Table with 2 columns: Adomány típusa, Összeg. Tartalmazza: Általános adomány (223.- Lei), Fa-adomány (9657.50), Persely (149.75), Aranykönyvi bevezetés (100.-), N. A.-bélyegek, táviratúrlapok, brossurák (10.-), Templomadomány (155.-)

Összesen: 10295.25 Lei

Általános adomány

Szatmár: Jónás Jenő 118 lei. Kolozsvár: Nasci Sámuel Kolozskörpád és Rosenfeld Jenő közötti vitás ügyből kifolyólag Braun Ignác utján 50 lei. Dicsőszentmárton: Egy esküvő befolyt 25 lei. Székelyudvarhely: Izsákovics Bernát 20 lei.

Jaar Transzilvánja

Karánsebesi Cionisták ligetje

Kohn Frida és Prinz Jenő kertje (Betelt).

Az eljegyzésen: Bloch Alfréd Lugos 20, Goldstein Aladár 200, Pollák Rezső és Sándor 100, Pollák Miklós és neje, Bloch Zsigmond és Pollák Hermína, Prinz Jenő és Kohn Frida 50-50, Prinz Béla, Radó Lipót, Pálfi Márton, Kohn Lipót 25-25, Prinz Ernő, Ficz Henrik, Bloch Sándor, Prinz Ernő II., Pollák Ármán, Pető Tibor, Gézuka, Radó Jenő, dr. Deutsch Ernő és neje 20-20, Mendel Albert 15, Neumann Max 12, Pollák Gyula, Keppich Manó, Pártos Leó, Breit Adolf 10-10, kisebb adományok 58, elengedett nyereség (Goldstein A-től) 100, dominó parti 25 lei. [Eddig befolyt 1000 lei]. 1000.-

Pollák Hermína és Bloch Zsigmond kertje (Betelt).

Az eljegyzésen: Bloch Alfréd Lugos 20, Goldstein Aladár 200, Pollák Rezső és Sándor 100, Pollák Miklós és neje, Bloch Zsigmond és Pollák Hermína, Prinz Jenő és Kohn Frida 50-50, dr. Deutsch Ernő és neje 30, Prinz Béla, Radó Lipót, Pálfi Márton, Kohn Lipót 25-25, Prinz Ernő, Ficz Henrik, Bloch Sándor, Pollák Ármán, Prinz Ernő II., Pető Tibor, Gézuka, Radó Jenő 20-20, Halle Gyurka 15, Neumann Max, Pollák Gyula, Keppich Manó, Pártos Leó, Breit Adolf 10-10, kisebb adományok 48, elengedett nyereség (Goldstein A-től) 100, dominó parti 25 lei. [Eddig befolyt 1000 lei]. 1000.-

Friedmann Vilmos Tibor kertje (Betelt).

Brith mila alkalmával: Friedmann Rezső 255, Pálfi Márton, Friedmann Béla 50-50, Keppich Emánuel, Pártos Leó, Blond Lajos, Pollák Ármán, Friedmann Mór, Berger Manó, Friedmann Edex, Berger Mór Hátszeg, Kovács Henrik és társa 20-20, dr. Deutsch Ernő főrabbi, Schlesinger Jenő, Szegő Mór, Iritz Sándor, Reisz Vilmos, Weltermann Jenő, Jakobovics Miklós, Szaal David, Radó Jenő, Mendel Albert, Pető Tibor, Andor Márton 10-10 lei. [Eddig befolyt 1000 lei]. 755.-

Megbold. Sörényi Benő tanár kertje (Betelt)

Kisebb adományok 97.50 [Eddig befolyt 1.000.-] 97.50.

(A karánsebesi cionisták ligetjébe eddig befolyt 6.776.-)

Megbold. Mózes Ábrahám és neje Grün Éva ligetje Marosludas.

Megbold. Mózes Áron és neje Rachel (Mózes Ábrahám szülei) kertje.

Lemondok egy új ruháról és ültetek 10 fát Sarah, fenti példát követve én is lemondok egy új kabátról és ültetek 5 fát Jehudit, Mózes Gizella, Hirsch Albertné Mózes Regina, Salamon Samuné Krausz Irén, özv. Rendesné Mózes Charlotta 5-5 fa, [Eddig befolyt 750.-] 250.-

Megbold. Grün Mihály és neje Rivka (Mózes Ábrahámné Grün Éva szülei) kertje Ádamos.

Lemondok egy új ruháról és ültetek 10 fát Sarah, fenti példát követve én is lemondok egy új kabátról és ültetek 5 fát Jehudit, Mózes Gizella, Hirsch Albertné Mózes Regina, Salamon Samuné Krausz Irén, özv. Rendesné Mózes Charlotta 5-5 fa, [Eddig befolyt 750.-] 350.-

Megbold. Blau Albdárné Ehrenfeld Eszter kertje Marosvásárhely.

Benkő (Blau Elvira) Elvira 15 fa, Mózes Jenőné Ehrenfeld Vaéria 10 fa, Mózes Gizella, Hirsch Albertné Mózes Regina, özv. Kohné Ehrenfeld Fauny 5-5 fa, [Eddig befolyt 500.-] 400.-

Megbold. Mózes Jakab kertje (Betelt).

Mózes Dezső 20 fa, Mózes Gizella, Hirsch Albertné Mózes Regina 5-5 fa, [Eddig befolyt 1.000.-] 300.-

Megbold. Grün József és neje kertje Mezöbodon.

Friedmann Mór 10 fa, Mózes Gizella, Hirsch Albertné Mózes Regina, Fánkel Sámuel, Horvichné Friedmann Sarolta 5-5 fa, [Eddig befolyt 350.-] 300.-

Megbold. Pollácek Mayer és neje kertje.

Özv. Pollácekné Pollácek Rézi, P. Lácecs Jenő, Pollácek Izidor, Mózes Gizella, Hirschné Mózes Regina 5-5 fa, özv. Rendesné Mózes Charlotte 2 fa, [Eddig befolyt 300.-] 270.-

Megbold. Hohn Alexander és neje Mózes Lea kertje Beszterce.

Mayer Hermanné Kohn Róza, Grünbergerné Kohn Éva 10-10 fa, [Eddig befolyt 250.-] 200.-

Megbold. Grün Benjámín és neje kertje Radnóth.

Glanec Izidor, Mózes Gizella, Hirschné Mózes Regina 5-5 fa, [Eddig befolyt 150.-] 150.-

(Megbold. Mózes Ábrahám és neje ligetjébe eddig befolyt 5.100.-)

A dévai zsidó hiiköztség ligetje

Megbold. Lusztig Jakab és megbold. neje Lőb Hanna kertje (Betelt)

A megboldogultak nevére gyermekeik 775.- [Eddig befolyt 1000.-] 775.-

(A dévai hiiköztség ligetjébe eddig befolyt 2.305.-)

Nagyszebeni liget

Winkler Adolf és neje kertje (Betelt)

Winkler Tostvérék 29 fa, [Eddig befolyt 1000.-] 290.-

(A nagyszebeni ligetbe eddig befolyt 3.633.50)

Kadima Egyesület ligetje Dés

Dr. Ágai Andor kertje

Dux Mór, dr. Klein Miksa, Hirsch Samu 25-25, Hirsch Manó 50, dr. Harnik Mór 10, kisebb adomány 5.- [Eddig befolyt 315.-] 140.-

(A Kadima ligetbe eddig befolyt 2.863.50)

Weissburg Chaim ligetje Kolozsvár

Klein Margit és Baumzweig Ibrahim I. kertje Baumzweig Ibrahim megbold. Lichtenstein Bethleai főrabbi nevére 3 fa, Kanner Abbas nevére eljegyzése alkalmával 2 fa, Kanner Abbas menyasszonya Malko nevére 2 fa, Ben Alij 3 fa, [Eddig befolyt 650.-] 100.-

(Weissburg Chaim ligetjébe eddig befolyt 6.650.-)

Uj Kelet ligetje Kolozsvár

Dr. Desberg Simon kertje

Schwarz Dóra megbold. Tével Leopold nevére, megbold. Izák Jakabné nevére és megbold. Kohn Izák nevére 1-1 fa, Fürstner Aladár Orsova, dr. Desberg Simon nevére „Veszélyben a kertem” című cikkért 1 fa, [Eddig befolyt 445.-] 40.-

Az Uj Kelet ligetjébe eddig befolyt 2.343.-)

Kertek

Megbold. Szöllösi Samuné kertje Székelyudvarhely (Betelt)

Befolyt 1000.-, részletes kimutatás legközelebb 1000.-

Jeremiás Izidor és neje Weisz Amália kertje Szamosudvarhely (Betelt)

Jeremiás Izidor és neje 850.- Eddig befolyt 1000.- 850.-

Megbold. Vértés Ödön kertje Erzsébetváros (Betelt)

Weissburg Márton és családja, Vértés Jenő és családja 25-25 fa, Vér és Dezső Kolozsvár 24 fa, [Eddig befolyt 1003.-] 740.-

Megbold. Weissburg Ilonka kertje Erzsébetváros (Betelt)

Vér és Jenő és családja, Vértés Zoltán 15-15.- [Eddig befolyt 1000.-] 300.-

Megbold. Stern Hermann és megbold. neje Diamantstein Anna kertje Marosludas.

Stern Gizella Kolozsvár 25 fa, [Eddig befolyt 250.-] 250.-

(A Jaar-Transzilvánijába eddig befolyt 144.553.25.)

Persely

Minden zsidó házba egy perselyt

Dicsőszentmárton: Mózes Leopold 18.-, Grün Lajos 13.-, Lőb Lajos, Deutsch Samu, Lőb Izák, Bruder Mihály, Spitz Izidor, Kasztner Endre, Schwertz Mór, Lincer Elek, Schönberg Móse 10-10.-, kisebb gyűjtések 28.75. 149.75

Aranykönyvi bevezetés

Sporn Simon a lelkiismeretes önfeláldozó cionista munkás mintaképének aranykönyvi bevezetésére dr. Krémer Ármán 100.-. [Eddig befolyt 450.-] 100.-

N A-bélyegek, táviratúrlapok, brossurák

Minden cionista ragaszon NA-bélyegtelévelére

Hátszeg: Rothmann Manó 10.- 10.-

Templomadomány

Gondolatok a Tóra előtt a Zs. N. A.-ra

Dicsőszentmárton: Schwartz Móse 60.-, Schönberg Móse, Kasztner Izidor, Ábrahám Oszkár 20-20.-, Ritter Mór, Krausz Jenő 10-10.-, kisebb adományok 10.-. Székelyudvarhely: Kisebb adomány 5.- 155.-

Összesítés

Table with 2 columns: Helység, Összeg. Tartalmazza: Karánsebes (2792.50), Marosludas (2320.-), Székelyudvarhely (1025.-), Szamosudvarhely (850.-), Erzsébetváros (800.-), A többi helyiségekből (2507.75)

Jelen számunk 10.295.25; az 5681. évben össz. 51.141.09 L ban kimutatva:

Gyűjtsetek használt bélyegeket!

Ezen a héten a következő bélyegadományok folytak be irodánkba:

Kolozsvár: Uj Kelet kiadóhivatala, Stern Hermann, Nagyvárad: Guttmann Szidi, Gutfried Lenke és Gizella, Weisz Edith III. p. o. t.

Helyreállítás: II. évf. 46. sz.-ban a „Dévai Zsidók kertje” javára Heller Mihály által befizetett 150.- K=75.- L nem ide, hanem a „megbold. Lusztig Jakab és megbold. neje Lőb Hanna kertje” javára folyt be. Így a „Dévai Zsidók II. kertje” javára eddig nem 480.-, hanem 405.- L folyt be a megbold. Lusztig Jakab és megbold. neje kertjébe eddig nem 150.-, hanem 225.- L folyt be.

A Zsidó Nemzeti Alap Erdélyrészi Hivatala

„SZÍNHÁZ”

Magyar Nemzeti Színház

Heti műsor:

Péntek: Mimikri (Ujdonság, először.) Szombat d. u. Cigány. (Renaisszánsz ifjúsági eposz, olcsó helyárakkal. Szentgyörgyi István föllépésével.) Szombat este: Mimikri. (Ujdonság, másodszer.) Vasárnap d. u. Gyimesi Vadvirág. (Hegyi Lili vendégszereplésével és Szentgyörgyi István föllépésével. Mérsékelt helyárakkal.)

A színházi irod. hírei

Premiérek. Rendkívüli szorgalommal készülnek a színháznál a legközelebbi eseményekre. A soron következő új darab egy pompás, mulatságos komédia lesz, melynek „Kényes kisasszony” a címe, a szerzője pedig Lakatos László. Ezzel egy estén lesz a repitve a legújabb francia operett-k egyikének a „Szenes leány, szenes leány”-nak. Az énekes személyzet egy világhírű, kínai tárgyú operettre készül, a Benatzky „Yu-Shi”-jára. A cimszerep kreálására a nagyszerű R. Lerbeer Ilona vállalkozott. A Szenes Béla „Buta ember”-ének az előkészületei is serényen folynak már az igazgat. vezetése mellett. A jövő hét igen gazdag lesz operai eseményekben is: Lerbeer Ilona fel fog lépni a „Mignon cimszerepében” s kivüle még egy vendége lesz a színháznak: Nanay Pál, a bécsi opera volt énekesnője, aki a „Traviata”-ban és „Rigoletto”-ban fog föllépni.

Főszerkesztő: DR. FISCHER JÓZSEF Felelős szerkesztő: MARTON ERNŐ Kladó: KADIMA kiadóvállalat részv.-t. Szerkesztőség: Galsa Rog. Partmann (volt Ferenc József-ut) 48. Kiadóhivatal: Szentlélek-utca 1/a.

Ha Brassóban jár, ne mulassza el megtekinteni női- és férfidivatáruházunkat, ahol állandóan a legjobb minőségű és legolcsóbb saion cikkek vannak készletben Klein József és Fia Brassó, Kolostor-u. 24. R. kath. templommal szemben

APRÓHIRDETÉSEK

Egy sor ára 1 lel. Vastagabb betűvel 2 lel.
Legkisebb apróhirdetés ára 10 lel.

Kereskedelmi érettségivel bíró 33 éves, nős, mérlegképes főkönyvelő, 16 évi praxissal április 1-ére állást változtatni óhajt. Megkereséseket „elsőrendű üzletember” jellegére a kiadóhivatal továbbítja. 525-1

Nevelőnőnek ajánlunk egy intelligens urkeányt, aki a német, román nyelvet tökéletesen bírja, jobb zsidó családhoz 2-3 (6-12 éves koru) gyermek mellé. — Leveleket „Nevelőnő” jellegén a kiadóhivatal továbbítja. 524-1

Intelligens fiatalember különbejáratu butorozott szobát (esetleg butor nélkül) keres. Cím a kiadóhivatalban.

Láposy villanyzerelesei vál alata Malom u. 10. Anyag- és égő kereskedés. Olcsó árak. 522-1

Buchwald Sándor óras és ékszerész, Uránia palota. Cal. Reg. Ferd. 35. törött aranyat és ezüstöt, napi áron vesznek. 1033

Vétel és eladás
Perzsa szőnyegek, zongorák, Wertheim kasszák — valódi ékszerek, egész lakberendezések óriási választékban **Sternbergnél** Nagyvárad, Kishídő.

MUSSA GYULA hölgy- és színházi fodrász
Legmeghízebb mindennemű hajmunka rendezésben, hullott- és vágott haját vesznek 819-1
STRADA MEMORANDULUI (VOLT UNIO-UTCA) 10. SZÁM

Deutsch Testvérek Cluj, Piata Unirii (v. Mátyás király-tér) 26. szállítási vállalat. Gyűjtőkocsis forgalom minden irányban teljes felelősség mellett. 1198 Fuvarelevél felhívizsgálati iroda.

Csak egy ut vezet az erőhöz, egészséghez az apáratlan hatású
HIGIEA SÓSBORSZESZ
Kapható mindenütt!
Gyártja: „HIGIEA” Kozmetikai és Vegyészeti Gyár
1214
CLUJ — KOLOZSVÁR

Olcsó tűzifa
III. oszt. tűzifa métermázsánként Lei 20.—
II. oszt. tűzifa métermázsánként Lei 25.—
I. oszt. bükkhasáb métermázsánként Lei 30.—
I. oszt. hántott métermázsánként Lei 34.—
Kapható, hához szállítva
Stotter Jakab örökösei cégnél
Telefonok: 800 — 762 — 300 szám
MEGREDELÉSI HELYEK:
Állomás-utcai telep
Marianum tőzsde
Calea Regele Ferdinand 44
Mátyás tér 8 (Moldován filmiroda)
Hegedüs Sándor-utca 6
Mlinarits-tőzsde, Bocskay-tér
Monostori-ut 61. szám

Zsákot 1149
Ponyvát
Zsineget
Kötőanyagot
Hovedert szállít:
BAVAS DEZSŐ
TEMESVÁR
Sürgőnycím: Juta Temesvár.
Fiókhizlet: Lugos.

Ol- és vágott fát legjutányosabban szállít 529-1

Feuerstein Samu, Szentlélek-u. 9 — Unió-u. 12

Spiegel József bor, szeszkereskedelmi és ipari részvénytársaság. Szatu-Mare (Szatmár).

Olcsó napi áron állandó nagy raktár. Elsőrendű urasági bortelepekben és szesz italokban. 1199

HA mindig úde és friss óhajt lenni használja a

Transylvania által készített kölni vizet. Főlerakat: Róssa Drogeria Cluj, Kolozsvár, Piata Unirii 26. szám. (Mátyás kir. tér.)

König Miksa szállító **ARAD.**

Indít gyorsáru gyűjtőkocsikat minden irányból, minden irányba felelősség mellett. 1082

Hajnál Aruház női divat különlegességek, sejmek, szövetek stb. téli-árak 1994 nagyraktára.

Calea Reg. Ferd. No. 2. (v. Wesselenyi Miklós-utca)

Jeremiás Zsigmond szesz, rum, likőr és cognac gyára Szatmár, Károlyiház.

Dacia (volt Pannónia) Szatu-Mare, Szatmárnómeti szálló, étterem, kávéház az előkelő közönség találkozó helye. 992

„Melissát” kérien, ha finom! cukorkát akar!

Jakab Elek és Társai utódai Cluj, P. Mih. Vit. 30 / Szesz-, rum-, likőr-volt Széchenyi-tér / gyár, borkereskedés
Árusítás nagyban és kicsinyben
Telefon-szám 318. 1194 Sürgőnycím: JETU

HA nagyon olcsón akar vásárolni, jegyezze meg magának az alábbi árakat:

80 cm széles vászon	17-50	COSMANOS	Lei
80 cm széles zefir	17-50	Alexandria	24-50
130 cm széles glott	35-50	Pálma	23-—
80 cm széles mosó delain	21-50	Glott kendő	18-50
80 cm széles molino vászon	17-50	Selyem kendő	35-—
80 cm széles molino vászon	21-50	Pehér cérna kendő	15-—
80 cm széles schiffon	20-—	Női szövetek	21-—
90 cm széles karton	20-—		

BAUMZWEIG TESTVÉREK
CLUJ, SZAPPAN-UTCA 1 SZÁM

Alapított 1877. évben.
Weisz Iza utóda Weisz Gyula gyapju és nyerstermény nagykereskedő Cluj, (Kolozsvár), Weisz-telep. 511

Hirsch és Czodik borkereskedő
1195 Szép-utca 2.

CLUJ 216 ELSŐ ERDÉLYRÉSZI KOLOZSVÁR ÉKSZERÁRUGYÁR
Órák, óraalkatrészek és fúrnitúra nagykereskedés
Arany, ezüst árak nagyban gyártása
Arany, ezüst, ótvéznyező és választó Intézet
Fogászati arany és forrasztó készen kapható
Monogram és betűvésést elvállalunk
ROTH és GOLDBERGER
CAL. REG. FERDINAND 27

Ujabbban érkezett
gyarmatáruink lényegesen olcsóbbak az eddigi árainknál
1212
Főhizlet: Torda. Telefon: 50
Fiókhizlet: Cluj. Telefon: 774
SALAMON J. és TÁRSA
CLUJ, PIATA MIHAIU VITEAZUL (VOLT SZÉCHENYI-TÉR) 34

Kereskedők figyelmébe!

1197 Az Aradi Kötő- és Kötőszövőgyár gyári lerakata

BLATT
KÖTÖTT SZÖVÖTT ÁRUHÁZA
CLUJ, FŐTÉR 13. SZ.
A gyár összes gyártmányai eredeti gyári árban árusítottak

SÁNDOR ÁGOSTON utóda
uri divatáruház Cluj, Str. Memorandului, (volt Unió-utca 2. szám.) 473
Állandó újdonságok diva különlegességekben

Nussbaum Testvérek Targui-Mures (Marosvásárhely) rövid- és norinbergi áru nagykereskedés Str. Calarasilor (Kossuth L.-u.) 40

Rottmann Károly és Társai R.-T. TIMISOARA. Szesz-szabadraktár. Szeszdenaturálótelep. Szilviorium és törkölyfőzde. Rum-liqueur- és cognacgyár. Borkereskedés. : : : :
Bem-utca 14.
Telefonszám 658.

Szaru- és csontárugyár R.-T. Cluj
Szaru, szaruhegyet, aggancsot, husolást és csontot, valamint mindennemű timárhuladékokat legmagasabb napiárban vásárol

Cigaretta papir!
Samum 100/60 70 Lei | baljellel
Riz Abadie 100/60 70 Lei | baljellel
ERDÉLYI SIMON
rövid-, papir- és norinbergi árak nagykereskedésben
Cluj—Kolozsvár, Str. Regina Maria No. 37. (volt Deák Ferenc-utca 37. sz.)
64:

„SZÉKELY GAZDÁK SZÖVETKEZETE”
Targui-Mures. (M.-vásárhely) Piata Unirei (Ugron Gábor-tér) 8.

Fedák, Mágnes cipőkrem
2, 8, 100 és 200) nagyságban.
0, 11/2, 4 és 200)
Cérna, mideres és olcsóbb márkák
Kavé, rizs, füge, mazsola kapható nagyobb mennyiségben
LÉB FIVÉREK CLUJ,
Piata Mih. Vit. (v. Széchenyi-tér) 8

Cluj (Kolozsvár) 5
U
Nagy
Ha az em
gondolkodik, me
Nagyvárad ly
zsidó nemzeti g
az, hogy Erdély
Nagyváradnak
távol tudta tart
lehetőségtől, a
zsidó népe egy
hibetetlen lesz
késelem és h
város ama ke
eszme újraébr
kelték, akik a
tak s akiknek
vissza kellett v
akik a zsidóság
nyokhoz mind
zsidóság nagy
tételként szere
megbecsülést
nak, ók a mi
saink a dolgoz
De nekünk nem
nem csupán a
oldalra: ók ak
emberéink. Ak
a zsidók, akik
belső gondolat
ma az ellenke
juk magunk m
hogy mi velük
zsidóság, a z
izmosabb, mer
aminthogy őt
marad tőle.
Aki vissz
vissza, de meg
lyek ha apák
a passzivitás,
elveszték. Mi
erre Erdély leg
rad zsidói rá
csupán polit
törökő mozg
detni szeretik,
a szétszort z
magát vele,
elmerül. És e
zik, nemcsupá
hatatlan tétele
nem volt a z
denkitől távol
tart, nagy és
széttörhetik, n
Itt Erdél
zsidóság arra
minden életér
ségként élhet
nűt rájöttek
nem köthetik
lyájához, nem
nézhetnek ide
telenségnek t
ne ébredje tu
bárhová is, n
nincs fóruma
tól, csak önr
ként. Nem sz
nok szerint g
dolkodásnak
zsidósághoz.
zsidóság itt
fenyegetéseit
Szervezetten
lentül a fuvó
Nagyvá
kikerült a le
sok lehető i